

Učiteljski Tovariš

Stanovsko političko glasilo UJU — Poverjenišvo Ljubljana.

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Franciška ulica 6/1. Rokopisov ne vračamo. Nefranchiranih pisem ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtek. Naročnina letno 60 Din, za inozemstvo 80 Din. Člani pov. UJU plačajo list s članarino. Oglasi po ceniku in dogovoru, davke posebe. Pošt. ček. rač. 11.197. Telefon 3112.

Učiteljstvu!

Ob priliki prve seje ožjega sosveta UJU, poverjenišvo Ljubljana, odkar vlada novo stanje v državi, ki zadeva vse naše javno življenje in mu daje novo smer, podčrtavamo sledeče:

V dobi triletne borbe za uveljavljanje nove smeri v organizaciji smo vedno povdarjali, da smatramo za nalogo stanovskih organizacij tvoriti profiutež vsemu, kar politika in strankarstvo razdvajata, ter združevati vse tvorne sile v stanu in narodu brez ozira na strankarstvo za skupne stanovske, strokovne in nacionalne naloge. Kot važna komponenta v javnem življenju smo predvsem hoteli, da se uveljavi, poleg drugih stanovskih organizacij, tudi učiteljska organizacija. Zato smo povdarjali depolitizacijo stanovske organizacije kot pogoj, depolitizacijo prosvetne uprave pa kot cilj našega skupnega prizadevanja ter edino zdravo podlago za uspešno stvarno delo. Stanovsko edinstvo smo proglasili kot svoje geslo, ki edino vodi do resničnega narodnega in državnega edinstva.

Delali smo v duhu narodnega in državnega edinstva. Odločno smo pa bili vedno proti temu, da se ta ideja profanira in izrablja v strankarsko politične in osebne svrhe ter zanese s tem v stanovsko organizacijo brezplodne prepire in razdore. Ne dopuščamo nobenega dvoma o iskrenosti našega nacionalnega čustvovanja.

Povdarjali smo pa, da je pri strogo stanovsko nadstrankarskih organizacijah glavno, ako se njih delovanje omeji na strogo stanovske interese, ker bi vrivanje državno pravnih problemov v ospredje utegnulo provzročiti nevarnost, da se zanese dnevna politika v stanovsko organizacijo. Stvar političnih strank in organizacij, ki se pečajo s političnimi problemi je, da se bavijo z državno pravnimi odnosi in vprašanji v naši državi.

Z manifestom Nj. Veličanstva od 6. januarja 1929, ki mu je sledil razpust političnih strank, je dobila ta naša organizacijska smer najsijajnejše potrdilo in zadoščenje. Z najvišjega mesta se je proglasilo načelo, da država ne more okrevati na podlagi dosedanjega strankarskega boja, ki je tudi v vrstah našega stanu zahteval toliko pomilovanja vrednih žrtev.

Naše delo in stremljenje je dobilo še globljo in trdnjšo oporo. Z vladarjevim manifestom nam je kot državljanom naložena dolžnost čuvati čistost narodnega in državnega edinstva. Vladar sam povdarja kot svojo nalogo: »da z vsemi sredstvi čuvam državno in narodno edinstvo«. Ustvarjeni so temelji za složno, vzajemno delo stanu v dobrobit naroda in države.

Učiteljski stan, ki je v najtesnejši zvezi s širokimi plastmi našega ujedinenega naroda, je gotovo v prvi vrsti poklican, da z vsemi svojimi močmi požrtvovalno sodeluje na tem, da se uresničijo intencije manifesta, ki mu je smoter enak, kot so bile naše iskrene želje v vsej pretekli dobi, t. j. v popolnem skladu z duhom manifesta v njega besedah: »Edini smoter, da se v najkrajšem času doseže ustvaritev onih ustanov, one državne uprave in one državne ureditve, ki bo najbolj ustrezala splošnim narodnim potrebam in državnim koristim.«

Globoko smo prepričani, da bo bodoča uredba države v večji meri upoštevala stvarno strokovno in kulturno nacionalno delo ter bo edino na tej osnovi ocenjevala in nagradila naše delo; kakor smo uverjeni, da bo tudi v večji meri upoštevala mišljenje stanovskih in strokovnih korporacij ter v prvi vrsti na podlagi tega mišljenja urejala naše javno življenje. Oprošeni spon strankarstva in partizanstva moramo gledati, da utrdimo in poglobimo temelje bodoči uredbi države z utrditvijo dosedanjih pravcev naše stanovske organizacije ter s stvarnim poklicnim in narodno prosvetnim delom v masah ljudstva.

Za to delo nam je treba vroče ljubezni do naroda, treba nam je požrtvovalnosti v poklicnem in kulturnem udejstvovanju, nikakor pa nam niso potrebna zunanja gesla, ki so se v preteklih žalostnih časih zlorabljala za strankarske namene.

Ne geslo, naše požrtvovalno delo v sporazumu z drugimi strokami državnega nameščenstva bo prispevalo k ozdravljenju razmer; to delo pa mora biti enotno in strokovno organizirano, ker le tedaj bo doseglo svoj cilj in zasluženo javno priznanje.

Po sklepu seje ožjega sosveta UJU poverjenišvo Ljubljana,
dne 31. januarja 1929.

Za poverjenišvo UJU — Ljubljana

Andrej Skulj,
poverjenik.

Josip Kobal,
tajnik.

Naše borbe.

Predhodnik slovenskih učiteljskih organizacij je bil pravzaprav »Učiteljski Tovariš«, ki mu letos poteka 69. letnik. Svoje sile je začetkoma posvečal stanovski in narodni naobrazbi, razvoju šolstva, a deloma je zastopal tudi stanovske pravne interese, ne da bi se mogel naslanjati na kakršnokoli organizirano skupino. Ker se tedanja javnost ni mogla prilagoditi prepovedi šolstva, je tudi »Tovariš« capljal po konservativnih potih svojih političnih sodobnikov, najenergičneje branil cerkveno šolsko nadzorstvo in ingerenco, ocenjeval gibanje učiteljskega, med katerim so se pojavili prvi znaki združevanja. Z ustanovitvijo Velikoveškega učiteljskega društva leta 1866. je bila dana osnova organiziranju slovenskega učiteljskega društva. Minilo je še nekaj let, da se je organizacija okrepila v združenju okrajnih učiteljskih društev v podeželske in teh v vseslovensko zvezo, ki je po državnem prevratu dala inicijativo za ustanovitev UJU.

Organizacije same niso odtujevale slovenskega učiteljskega naroda in njegovim težnjam, kar spričuje naša zgodovinska stanovska literatura. Učitelj je živel z duhom časa, zato se je vrjel z vso vno v vrtinec javnega življenja, tako družabnega, društvenega, kakor političnega.

Brez njega ni bilo čitalnic, izobraževalnih in telovadnih društev, duša je bil za drugam, kmetijskim podružnicam in drugemu javnemu življenju.

Da je pa njegova vna pojenjala, so krivi politični viharji, ki so ga zanesli daleč na odprto razburkano morje, kjer je v silo branu započel borbo z vsemi elementi, ki so ogrozili njegov obstoj.

Učitelj — že po svojem značaju napreden idealist, se je ob prepovedi slovenskega nacionalizma oklenil starih in mladih domoljubov in z njimi zagazil v borbo, ki je razdvajala slovensko inteligenco, tudi duhovščino, dočim je narod apatično, nezavedno stal ob strani. Dočim se je duhovščina polagoma prilagodila nasprotnim naziranjem na verski osnovi, je ostal učitelj krepka opora narodni — nacionalni — stranki. Medsebojni boji so naraščali. Nacionalni in verski pokret sta si ljuto križala meče, zavlekla s seboj vse javno življenje, prosveto in narodno gospodarstvo in se neokrepljena prerila do svetovnega kljanja.

Kakor vojna v mnogočem dvigne vedo, tudi narodni boji niso ostali brez uspehov, kljub mnogim žrtvam, ki so podlegle vplivu bratomornega boja.

Po državnem prevratu je slovensko učiteljsko videlo, da predvojne borbe niso dovolj dvignile narodne zavesti in da je slovensko ljudstvo doseglo narodne svoboščine

prav tako nepripravljeno kakor leta 1848. Da doseže popolno narodno edinstvo, je učiteljsko hotelo likvidirati svoje stanovske spore in z ujedinjeno organizacijo ustanoviti temelje edinstva naroda in mladi narod dušvno povesti v enotno nacionalno državo.

Prvi poskusi vzpričo povojnih političnih razmer niso docela uspeli. Nasprotno! Poječale so se predvojne mržnje, pričelo se je obračunavanje zdaj s te, zdaj z one strani. Režimsko se je prekladala kuratela nad učiteljskim od ene na drugo stranko, morala v naših vrstah je padala in propadala, značaji so se izgubljali, kar je že ogrozilo vzgojo naše mladine.

Da zaustavimo ta nemoralni tok in usmerimo organizacijo tako, da bi odgovarjala neobhodnim potrebam stanu, mlade države in naroda, smo s celjsko deklaracijo odstranili iz svojih statutov vse ovire, ki bi utegnile ogroziti stanovsko edinstvo, opravili partizanska gesla in uvedli popolno politično nevtralnost, priznavajoč vsakomur popolno duhovno svobodo.

Ponosni smo na to, da smo prvi v strnjjenih vrstah stopili nevtrastveno pred javnost z obsodbo režimskih nasilnosti in z zahtevo, da se posveča zakonu neomejeno veljavno.

Ponosni smo, da se je današnji učitelj opogumil v svojih strankah zagovarjati interese šolstva in celokupnega stanu ne glede na politične in zasebne interese. Obzaluje mo pa, da je del učiteljskega ostal izven borbenih vrst zgolj iz politično-strankarskih ozirov.

Zavedajoč se svojih vzvišenih nalog v bodočem zgodovinskem razvoju naše mlade države, želimo, da se celokupno učiteljsko odzove manifestu Nj. Veličanstva ter z udruženjem v skupni državni organizaciji uveljavi visoko poslanstvo v narodu. Ne v besedah, v dejanju se zrcali patriotična dolžnost.

Ker je naša organizacija izrazito nepolitičnega in le stanovskega značaja, upamo, da bo zakonodajna oblast upoštevala njeno mnenje tako, kakor je to storila v drugih gospodarskih oziirih. Organizirano učiteljsko je proučevalo dosedanje osnutke šolskih zakonov in izrazilo svoje mnenje tako, kakor to odgovarja potrebam splošne narodne prosvete in interesom učiteljskega.

Naloge, ki si jih je nadelo zlasti slovensko učiteljsko, so ogromne. Niso sicer nove, toda pomlajene so. Z združenimi močmi nam je uspeh tako na prosvetnem, kakor socialnem torišču — zasiguran. Treba samo dobre volje, več požrtvovalnosti in smisla skupnosti. J. L.

O kmetskem* nadaljevalnem šolstvu.

Članek g. Werniga o kmetskem nadaljevalnem šolstvu, ki je bil objavljen v zadnji številki tega lista, je v marsikaterem pogledu značilen za mišljenje kmetijskih strokovnjakov o tem šolstvu. Zato menda je bil poznat in natisnjen iz »Slovenca«. Slovensko učiteljsko si je na številnih anketah, tečajih in sestankih ustvarilo svoje poglede na to šolstvo in svoj program, ki je teoretsko in praktično dovolj fundiran, da prenaša kritiko od katerekoli strani. Ni seve tu mesto, da bi ponovno razvijali ta svoj program, le nekaj pripomb zahteva članek — zlasti, ker je pisec eden izmed onih dosti redkih kmetijskih strokovnjakov, ki kažejo razumevanje za to šolstvo in za naša stremljenja ter upoštevajo naše delo.

Kritike koroškega kmetijskega nadaljevalnega šolstva se hočem le mimogrede dotakniti. Poznam nekoliko to šolstvo in njegova ustroj. Vendar bi si zelo premislil, preden bi o njem in njega uspehih izrekel kako splošno sodbo ali obsodbo. Kjer je učitelj na mestu, uspehi gotovo niso slabi, dasi sistem sam po sebi vsaj za naše razmere ni priporočljiv. Ustroj koroških kmetijskih nadaljevalnih šol je tipičen za večino sistemov v Nemčiji in Avstriji, zelo soroden tudi Češkemu. Le Štajerska se v tem pogledu odločno razlikuje od drugih dežel. Dve dejstvi sta, ki označujeta ta sistem napram onemu, za katerega se je izrekla večina slovenskega učiteljskega in ki je v mariborski oblasti tudi že uradno priznan in upeljan: obvezen obisk in takojšnji prestop učencev iz ljudske šole v nadaljevalno šolo. Obe ti dejstvi, zlasti premajhna zrelost učencev gotovo ne vplivata dobro na uspehe v praktični poklicni smeri. V največji meri pa odloča o uspehih teh šol učiteljsko samo in potem ves duh, ki vdala v sistem ter pravilna rešitev vprašanja o vzdrževanju teh šol. V zadnji vrsti

bi šele omenil pisani program teh šol, t. j. učni načrt.

V tem zadnjem pogledu nahajamo dostikrat v strokovnjaških krogih zmotna naziranja in sodbe. Nekateri vidijo in iščejo probleme tam, kjer jih ni. Vso problematiko tega šolstva polagajo v tezo — antitezo; ali naj služijo šola splošni ali strokovni izobrazbi, ali naj polaga težišče na poklicno vzgojo in etične cilje ali na stvarni pouk in praktične smotre. S tega gledišča dajejo potem svoje nasvete in kritikujejo učne programe. Toda v tej obliki za nas problem praktično ne obstoja.

Primerjajte učne načrte koroških, pruskih, čeških ali katerihkoli nemških ali avstrijskih kmet. nad. šol, n. pr. z Rohrmanovim — vsi so si zelo slonji, pri vseh daleko prevladuje praktična snov, t. j. splošni osnovni nauki poljedelstva, živinoreje, kmetijskega gospodarstva, kmetijsko računstvo in spisje — le kot nameček nahajamo nekaj državljanškega nauka, kmetijske oziroma domače zgodovine in navodil za življenje (Lebenskunde). S kako dansko ljudsko visoko šolo nimajo ti učni programi niti sence sorodnosti. Nemški kmet pač ni nič manj praktičen kot naš in hoče imeti od teh šol svojo neposredno korist za poklicno življenje in delo. S tem dejstvom smo računali tudi mi, ko smo izdelali v našem odseku učne načrte za fantovske in dekleške kmetijske nadaljevalne šole.

Toda s tem ni rečeno, da bi za nas ne obstojali kakipredagoški problemi v pogledu na to šolstvo ali da bi se odrekli njegove prosvetnim vzgojnimi nalogam in ciljem. Ni učni načrt glavno, ampak duh, v katerem se izvaja. Tu seve nas bo razumel le oni, ki mu naša pedagoška stremljenja niso tuja in ki se je poglobil v celotni naš kmetijski problem. Nihče ne misli na to, da bi se v tej šoli mnogo moraliziralo ter o vzgoji govorilo in dociralo. Niti ne iščemo težišča vzgojnega vplivanja v gotovih predmetih, ampak v celotnem učnem postopku, v zgle-

* Učiteljsko se je izreklo za izraz »kmetisk«, ker je adekvatnejši namenu in značaju šole kot izraz »kmetijski«.

Nabirajte člane za Mladinsko Matico, da dvignemo članstvo vsaj na 20.000 članov!

== NOVOMEŠKO UČIT. DRUŠTVO bo zborovalo v soboto 9. februarja ob 10. uri dopoldne na deški osnovni šoli v Novem mestu. Poleg običajnega dnevnega reda je na sporedu predavanje izvrstnega finančnega strokovnjaka sodnega nadsvetnika g. A. Kudra »Denar«. Tema je tako važen in tako malo poznan, da si je odbor štel v dolžnost nuditi svojemu članstvu nekaj aktualnega. Pripominjamo, da sta tako pisatelj g. Fr. Finžgar kot borec delovne šole tov. Pibrovec v doglednem času zadržana in se nista mogla odzvati ponovnemu našemu vabilu ter točasno izpolniti društvu dane obljube. Kasneje. Še mnogo drugih načelno važnih točk bo vseboval naš program, zato pričakuje polnokupno udeležbo — odbor.

== ŠMARSKO-ROGAŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO bo zborovalo v soboto 16. februarja ob 10. uri v Rogatcu. Na dnevnem redu so izostale točke zadnjega zborovanja in predavanje tov. Ljudmile Glinškove »o metodičnem tečaju v Hamburgu«. Polnoštevne udeležbe pričakuje — predsednica.

== UČIT. DRUŠTVO ZA POLITIČNI SREZ LJUTOMER ima svoj redni letni občinski zbor v Gor. Radgoni v soboto, dne 16. februarja t. l. z začetkom ob 10. uri. Razen običajnih točk dnevnega reda so še na vzporedni sledeča poročila oziroma predavanja: Mavrič: Seja širjega sosveta na Zidanem mostu. Zerjav: Zakaj osnovnošolske čitanke ne odgovarjajo svojemu namenu. Ivanjšič: Lavtarjeva metoda iz računstva v 2. in 3. šolskem letu. — Udeležba je obvezna! Odsotnost se mora opravičiti! — Odbor.

== CELJSKO UČIT. DRUŠTVO bo zborovalo v soboto 9. februarja 1929 z začetkom ob 9. uri v Celju. Dnevni red bo obse-

gal razven običajnih točk, poročilo o seji širjega sosveta na Zidanem mostu, sklepanje o našem stališču ter predavanja prof. Krošla od oblastnega odbora v Mariboru o kmetiskem in gospodinjiskem nadaljevalnem šolstvu. Vse točke dnevnega reda so zelo aktualne in je v interesu vsega članstva, da se zborovanja kot po navadi polnoštevno udeleži.

== LITIJSKO SRESKO UČITELJSKO DRUŠTVO zboruje 9. februarja 1929 ob 9. uri na državnem moškem učiteljišču v Ljubljani. Dnevni red: Poročilo funkcionarjev in nadaljevanje ref. »O pouku manj darjene dece«. Predava tov. Angela Vodecova. Ker so na dnevnem redu važne interese zadeve, vas odbor najvljudneje vabi, da skupno pretresemo razna pereča vprašanja. Zavedajte se vsikdar dolžnosti napram organizaciji, kajti mi smo njen steber, in na naš leži uspeh ali neuspeh! Zato bodimo solidarni in pridimo vsi, da si izmenjamo svoje misli, želje in potrebe!

== SAVINJSKO UČIT. DRUŠTVO ZA VRANSKI OKRAJ ima svoj redni letni občinski zbor v sredo 6. februarja t. l. ob 10. uri na Gomilskem. V slučaju izredno slabega vremena pa se zborovanje preloži na soboto 9. februarja. — Odbor.

== UČIT. DRUŠTVO ZA ORMOŠKI OKRAJ zboruje dne 9. februarja t. l. v ormoški osnovni šoli. Začetek ob 9. uri. Na dnevnem redu je razven običajnih točk predavanje tov. Ernesta Vranca: O hospitacijah v poizkusnih šolah v Berlinu, Leipzigu, Dresdenu in na Dunaju.

== UČIT. DRUŠTVO ZA SREZ DOLNA LENDAVA bo zborovalo dne 9. februarja v osnovni šoli v Dolnji Lendavi. Priče-

tek ob 10. uri. Na dnevnem redu je kot najvažnejša točka ureditev društvenih finančnih razmer. Poziva se članstvo, da vsak prinese s seboj vsa potrdila o vplačani članarini, kar je potrebno radi točne ugotovitve zaostankov. Odbor smatra, da se ta zadeva najlažje reši baš na zborovanju, kjer se bo vsak poedini slučaj obravnaval posebej. Ker je zadeva zelo važna, je dolžnost vsakega člana, da se zborovanja udeleži. Tov. Spranger bo nadaljeval svoj referat. — Za odbor: tajnik.

== UČIT. DRUŠTVO ZA KOČEVSKI OKRAJ zboruje dne 9. februarja 1929 na osnovni šoli v Kočevju s sledečim dnevnim redom: 1. Predsednikovo poročilo; seja širjega sosveta; dopisi. 2. »Naše šolstvo z ozirom na gospodarske razmere našega naroda«, predava predavatelj poverjenišva. 3. Slučajnosti.

Nove knjige.

—k Za našo mladino Albina Čebularja Pesnitve. Iz skritega kotička strička Matička je izšlo: 1. Iz torbice belokranjskih palčk. Ilustrovano. (Razprodano.) 2. Prijateljčki v ugankah. 1928. Opremljeno z lesorezi. Broš. 6 Din, vez. 10 Din; sledi pa: 3. Strički Matički. (Velikonočna izdaja 1929.) Vnjetje v perorisbah. 4. Zajček Deldudeldajček. (Izide v jeseni 1929.) Lesorezne slike. 5. Pesnički dr. France Prešeren. (Pomladna izdaja 1930.) V okras fotografijni posnetki, dalje. 6. Ah ti pijančki! 7. Moje rožice. 8. Črni rudarčki. 9. Ej, solnce greje, se dečica smeje... 10. Belokranjske snežinke. 11. Pri palčku Skakal-

čku. 12. Belokranjske mačice. Izišle knjižice lahko naročiš iz vposlano naročnino, v znamkah ali po položnici na naslov: Brezalkoholna produkcija v Ljubljani, Poljanski nasip št. 10.

—k Dr. Ljudevit Pivko: Drup. Založil Klub dobrovoljcev v Mariboru, 1928. Cena 16 Din. Pod gornjim naslovom je izšla IX. knjiga iz zbirke »Proti Avstriji«. V tej knjigi opisuje avtor delovanje Avstrije, da bi čehoslovaškimi in jugoslovenskimi legionarjem v Italiji omejila zaupanje, ki so ga bili deležni od strani italijanskih oblastev in pa protikupe legionarjev proti tej akciji Avstrije. — Knjiga ne zaostaja po zanimivosti prav nič za dosedanjimi iz iste zbirke.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialno namene občinstva, vsaka beseda 50 par, Najmanjši znesek Din 5.—

Risalno orodje kupite najboljšje in ceno pri Fr. P. Zajec, optik, Ljubljana, Stari trg 9.

Antikvariat-Knjigarna
HINKO ŠEVAR
Ljubljana, Stari trg št. 34
kupuje in prodaja raznovrstne knjige vseh jezikov.

PUŠKAR F. K. KAISER
LJUBLJANA
KONGRESNI TRG ŠT. 9

KUPUJE IN PRODAJA STARE PUŠKE SAMOKRESE, TER PREVZAME ISTE V KOMISLSKO PRODAJO.

Knjigarna, umetnine, muzikalije
Goričar & Leskovšek * Celje
Zaloga papirja i pisalnih potrebščin

Najcenejše in najmodernejšje
damsko perilo vseh vrst iz trpežnega blaga in lepe izdelave po konkurenčnih cenah si nabavite v spec. trgovini damskega perila
Amalije Zorčič, Ljubljana, Kongresni trg 3.

Najboljše kupite!
Nogavice, damske in moške rokavice, triko perilo, puloverje, telovnike, (vestje), žepne robe, kravate, ovratnike, srajce, šifone, glote, čipke, vezanine, gumbje, DMC prejice, ročne torbice, aktovke, dežnike, športne ter toaletne potrebščine samo
Josip Petelinc, Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika, ob vodi.

priporoča bogato zalogo šolskih učil kakor:
Slike stenške iz zoologije, zgodovine, zemljepisja, anatomije, matem. geografija, prva pomoč, etnografija, itd. Učila za demonstriranje iz fizike, optike, mehanike, kemije itd., razne preparate ptic, živali, naravoslovstva. Kosmos Baukasten, Elektrotehnika, optika, mehanika, kemija, dalje šolski stenški zemljevidi na platnu s palicami solidno izdelani. Slike našeg Jadrana dve seriji po 6 slik napete, serija Din 180.

Zahlevajte spetne seznam učil.

KROJAŠKI ATELJE Fran Igljč
Ljubljana
Stomškova ulica št. 1

FOTO APARATE
in potrebščine stalno v zalogi.
Drogerija A. Kanc, sinova Ljubljana, Židovska ulica 1 in drogerija Wolfram, nasled. M. Kanc, Maribor, Gosposka 33

L. MIKUŠ
LJUBLJANA
MESTNI TRG ŠT. 15
DEŽNIKI
Na malo. Na veliko.
Ustanovljeno leta 1839.
Telefon šte. 2.282.

ČE ŽE MORATE KUPOVATI NA OBROKE VARUJTE PRI TEM VSAJ VAŠE INTERESE IN OBRNITE SE TAKOJ NA KREDITNO ZADRUGO DETALJNIH TRGOVCEV
V LJUBLJANI, ŠELENBURGOVA ULICA 7/1.
katera Vam hitro in diskretno posreduje kredit, na podlagi katerega kupite lahko kar potrebujete, poljubno skoraj v vseh večjih ljubljanskih trgovinah **brez vsakega poviška cen.**
Prospekti in pojasnila radevolje na razpolago.

Pelikan
Zaloga barv, tušev in radirk
GÜNTHER WAGNER, WIEN X./1.
Povsod na zalogi. Tiskovine na zahtevo.

Kdor oglašuje ta napreduje!

Oglejeni (Karbon) papir, indigo papir, barvni trakovi, barvo za štampiljke
dobite vedno in najceneje pri

LUD. BARAGA * LJUBLJANA
ŠELENBURGOVA ULICA ŠTEV. 6. — TELEFON ŠTEV. 2980.

Šolske zvezke, spisovnice, pisanke, risanke vseh vrst izdeluje v lastni tvornici in priporoča Učiteljska tiskarna v Ljubljani
Prodaja jih v korist „Učiteljskega doma“ v Mariboru in „Učiteljskega doma“ v Ljubljani